

نقش شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه

در پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه

حافظ پادروند*^۱، بنفشه حسونند^۲، منصوره حسینی^۳

۱. نویسنده مسئول: دکتری تخصصی روان‌شناسی تربیتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان، لرستان، ایران. رایانامه: hafezpadervand@gmail.com

۲. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۳. دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۷/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۶/۰۵

چکیده:

هدف از این پژوهش بررسی نقش شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه در پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه بود. روش پژوهش زمینه‌یابی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم شهر خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. از میان جامعه آماری تعداد ۲۴۰ دانش‌آموز پسر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی با میانگین سنی ۱۵/۲۱ و انحراف معیار ۱/۶۸ به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان به پرسشنامه‌های انگیزه مشارکت ورزشی گیل (۱۹۸۳)، شایستگی هیجانی - اجتماعی دانش‌آموز زو و جی (۲۰۱۲) و ادراک از جوّ مدرسه بییر و همکاران (۲۰۱۶) پاسخ دادند. نتایج با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه با انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره نشان داد که ۱۹ درصد از کل واریانس انگیزه مشارکت ورزشی به‌وسیله شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه تبیین می‌شود. همچنین مؤلفه‌های مشارکت دانش‌آموزان در کل مدرسه و امنیت مدرسه از متغیر (ادراک از جوّ مدرسه) به‌صورت مثبت و معنادار توان پیش‌بینی انگیزه شرکت در فعالیت‌های ورزشی را در دانش‌آموزان داشت در مقابل مؤلفه نزاع و درگیری دانش‌آموزان در مدرسه به‌صورت منفی توان پیش‌بینی‌کنندگی انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدرسه را داشت؛ مؤلفه‌های خودآگاهی، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط از متغیر (شایستگی اجتماعی / هیجانی) نیز به‌صورت مثبت و معنادار قابلیت پیش‌بینی انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر خرم‌آباد را داشتند ($P < 0/01$). نتایج حاصل از این پژوهش اطلاعات مفیدی را در جهت نقش متغیرهای شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه در پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان ارائه می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: انگیزه مشارکت ورزشی، شایستگی هیجانی - اجتماعی، ادراک از جوّ مدرسه، دانش‌آموزان نوجوان.

استناد به این مقاله:

پادروند، حافظ؛ حسونند، بنفشه؛ حسینی، منصوره. (۱۴۰۴). نقش شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه در پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۲۱(۴): ۹۳-۱۰۲. doi: 10.22051/jontoe.2025.52215.4091

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش^۱ یک بخش ضروری از برنامه رسمی مدارس هستند (ایراجیناغنادا، ۲۰۲۵، ص. ۲۹). ورزش دانش‌آموزی رویکردی کارآمد برای افزایش فعالیت جسمانی دانش‌آموزان از طریق برنامه‌ها، فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی در یک محیط حمایتی با زیرساخت‌ها و امکانات امن و راحت است (کول و همکاران، ۲۰۲۴، ص. ۲). به اعتقاد برخی از محققان، ورزش دانش‌آموزی پایه و اساس توسعه ورزش در دیگر سطوح است و تا زمانی که ورزش مدارس توسعه نیابد، توسعه در دیگر سطوح سخت دشوار و مقطعی خواهد بود (مارتین - رودریگز و همکاران، ۲۰۲۴؛ هایباریماننا و همکاران، ۲۰۲۳). با توجه به نقش ورزش دانش‌آموزی در سلامت جسمانی و روانی دانش‌آموزان، معلمان همواره در پی افزایش میزان مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدرسه هستند (دل و همکاران، ۲۰۱۸). از طرفی دانش‌آموزان با انگیزه‌ها و اهداف متفاوتی در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند (آنتونس و همکاران، ۲۰۲۴). انگیزه‌ها، از اجزای ضروری و پیش‌نیاز فعالیت‌های ورزشی و یکی از محورهای اساسی در توجیه رفتار افراد برای شرکت در فعالیت‌های مختلف هستند که میزان تلاش یا استقامت و تعهد فرد را در رسیدن به اهدافشان نشان می‌دهد (اوکتیم و چینگوز، ۲۰۲۳). انگیزش مشارکت در فعالیت‌های ورزشی^۲، به تمایلات، متغیرهای اجتماعی یا شناختی اشاره دارد که در بازی و رقابت با دیگران به وجود می‌آیند (محمدی و همکاران، ۲۰۲۵، ص. ۲۸۰). انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به تفاوت‌های فردی برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد، زیرا بسته به تفاوت‌های فردی و رشته‌های مختلف ورزشی نوع انگیزش افراد در دستیابی به اهداف ورزشی اهمیت خاصی دارد (تاونسند و همکاران، ۲۰۲۰).

از آنجایی که فعالیت بدنی و شرکت در زنگ ورزش مدارس می‌تواند سهم بسزایی در ارتقای سطح سلامت عمومی جامعه دانش‌آموزی داشته باشد، شناخت عوامل روان‌شناختی مؤثر در این زمینه می‌تواند سبب شود تا برنامه‌ریزان با آگاهی از آنها و با اتخاذ تدابیر و برنامه‌های مناسب به رفع موانع بپردازند و انگیزه‌های لازم برای مشارکت ورزشی را ایجاد کنند (هنری و همکاران، ۱۳۹۷، ص. ۱۰). از جمله عوامل روان‌شناختی که ممکن است قادر به پیش‌بینی میزان انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه شود، شایستگی هیجانی - اجتماعی آنان است. شایستگی هیجانی - اجتماعی^۳ اشاره به مجموع دانش، نگرش و مهارت‌های ضروری دارد که هر فرد در ابعاد رشد هیجانی و اجتماعی خود برای پاسخگویی به نیازها و انتظارات شخصی و غیرشخصی باید آنها را داشت باشد (ژو و همکاران، ۲۰۲۴). شایستگی هیجانی - اجتماعی شامل مؤلفه‌های: روابط بین‌فردی^۴، تصمیم‌گیری مسئولانه^۵، خودآگاهی^۶، آگاهی اجتماعی^۷ و خودمدیریتی^۸ است (لی و همکاران، ۲۰۲۳؛ زارع و همکاران، ۱۴۰۳). این مفهوم علی‌رغم شباهت زیاد با مفهوم هوش هیجانی این تفاوت را دارد که هوش هیجانی شامل مهارت درک هیجان‌ها، استفاده از هیجان‌ها بر تسهیل تفکر و مدیریت هیجان‌ها است، درحالی که شایستگی هیجانی - اجتماعی سازه‌ای است که مستقیماً با انطباق و عملکرد ارتباط تنگاتنگی دارد (احمد و همکاران، ۲۰۲۰). کودکان و نوجوانان از طریق شایستگی هیجانی - اجتماعی دانش و مهارت مورد نیاز جهت کارکردن در اجتماعات مختلف را کسب می‌کنند (فرید و مصلح، ۱۴۰۳، ص. ۹). بیان صحیح هیجان‌ها، حمایت همسالان را به همراه دارد و حاکی از برخوردار بودن فرد از شایستگی اجتماعی - هیجانی است (جی و همکاران، ۲۰۲۵). در واقع، نظم‌دادن به هیجان‌ها نقشی اساسی در بهزیستی روانی افراد ایفا می‌کند و منجر به مشارکت افراد در زمینه‌های گوناگون تحصیلی و اجتماعی می‌شود (مارتینسون و همکاران، ۲۰۲۲). در همین رابطه وانگ و همکاران (۲۰۲۵) در پژوهشی یافتند که بین مؤلفه‌های شایستگی هیجانی - اجتماعی دانش‌آموزان ابتدایی با فعالیت ورزشی آنان

1. Physical Education and Sport
2. Motivation to Participate in Sports Activities
3. social-emotional competence
4. interpersonal relations
5. responsible decision making
6. self-awareness
7. social awareness
8. self-management

رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش گارسیاگیلن و همکاران (۲۰۲۵) نشان دادند که برخورداری از شایستگی هیجانی - اجتماعی دانشجویان با کاهش اعتیاد آنان به گوشی همراه و افزایش فعالیت‌های جسمانی همراه است. شو و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که شایستگی هیجانی - اجتماعی به‌عنوان متغیر میانجی با ادراک دانشجویان از حمایت اجتماعی و میزان مشارکت آنان در فعالیت‌های جسمانی رابطه معناداری دارد. نتایج پژوهش برونیکوفسکا و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که معلمان ورزش مدارس می‌توانند از طریق تقویت شایستگی هیجانی - اجتماعی در دانش‌آموزان میزان مشارکت آنان را در فعالیت‌های ورزشی افزایش دهند.

در کنار شایستگی هیجانی - اجتماعی، ادراک از جوّ مدرسه متغیر دیگری است که می‌تواند میزان مشارکت دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه را پیش‌بینی کند. با این حال این مسئله تاکنون در پژوهشی مورد بررسی و مطالعه قرار نگرفته است. جوّ مدرسه^۱ اصطلاحی پیچیده و چندبعدی است. این اصطلاح به‌عنوان فضایی توصیف شده است که شامل هنجارها، ارزش‌ها و انتظارات است (دایلی و همکاران، ۲۰۱۹). جوّ مدرسه به کیفیت زندگی در مدرسه اشاره می‌کند و شامل ابعاد وسیعی مانند میزان مشارکت دانش‌آموزان، معلمان و کارکنان در فعالیت‌های مختلف مدرسه، ایمنی و محیط مدرسه می‌شود (گونزالس و همکاران، ۲۰۲۳). جوّ مدرسه عامل پیش‌بینی‌کننده مهمی در زمینه احساسات، عواطف و پیامدهای رفتاری دانش‌آموزان است. همچنین، جوّ مدرسه بر میزان سازگاری، سلامت ذهنی و اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد (فاجونیومی و همکاران، ۲۰۲۴). نگرش و نگاه معلمان و کارکنان مدارس به فعالیت‌های بدنی و آگاهی آنان از اهمیت این فعالیت‌ها، انجام فعالیت‌های بدنی توسط معلمان و کارکنان مدارس، قوانین مدرسه درباره فعالیت‌های بدنی، توجه به ساعت‌های درس تربیت‌بدنی، ترغیب دانش‌آموزان به انجام فعالیت‌های بدنی توسط هم‌کلاسی‌ها و دوستان، در دسترس بودن امکانات ورزشی، برگزاری مسابقات ورزشی و فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی، از جمله عوامل مهم تشکیل‌دهنده جوّ مدارس هستند که می‌توانند بر میزان مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و پیامدهای آن مانند کسب لذت و نشاط اثرگذار باشند (باتیلان و همکاران، ۲۰۲۴). ادراک مثبت دانش‌آموزان از جوّ مدرسه، علاوه بر افزایش میزان لذت، نشاط، اجتماعی شدن و افزایش اعتمادبه‌نفس آنان، می‌تواند بر افزایش مشارکت آنان در فعالیت‌های بدنی، نیز اثری مثبت داشته باشد (مکسول و همکاران، ۲۰۱۷). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که جوّ مدرسه در خصوص فعالیت‌های بدنی، عامل پیش‌بینی‌کننده مهمی در رابطه با میزان مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی است. برای مثال: دنگ و همکاران (۲۰۲۵) در پژوهشی یافتند که جو فیزیکی مدرسه با میزان مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی همبستگی مثبت و معناداری دارد. در پژوهشی راکلیف و همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند که ادراک دانش‌آموزان از جوّ مدرسه‌ای که به فعالیت‌های ورزشی اهمیت می‌دهد با میزان علاقه و انگیزه آنان به فعالیت‌های ورزشی رابطه مثبت و معناداری دارد. نتایج پژوهش راجبهنداری - تاپا و همکاران (۲۰۲۲) حاکی از نقش محیط‌های مدرسه‌ای حمایتی، ارتباط با مدرسه، حمایت اجتماعی همسالان، محیط‌های فیزیکی مدرسه، پذیرش فرهنگی، ایمنی مدرسه، و حمایت اجتماعی بزرگسالان در میزان علاقه‌مندی دانش‌آموزان به فعالیت‌های ورزشی در مدرسه بود. باد و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی که روی دختران دانش‌آموز آمریکایی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که حمایت اجتماعی والدین و جوّ مدارس اثری مثبت بر میزان لذت از فعالیت‌های بدنی در این دانش‌آموزان دارد. کیلی و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی نشان داد که نوع فعالیت‌های مدرسه یا به‌طور کلی شرایط و محیط مدرسه در میزان انگیزه دانش‌آموزان جهت شرکت در فعالیت‌های ورزشی مدرسه مؤثر است.

دستیابی به اهداف نظام آموزشی، نقش و جایگاه ویژه‌ای دارند، توجه به این قشر از جامعه از لحاظ آموزشی و سلامت جسمانی، روانی موجب باروری و شکوفایی هرچه بیشتر نظام آموزشی جامعه می‌گردد. از سوی دیگر، درس تربیت‌بدنی و ورزش، بخشی سازنده در برنامه‌های آموزش مدارس و روشی برای تأمین سلامتی نشاط و تعادل هیجانی و تربیت اجتماعی دانش‌آموزان است. از این رو دستیابی به چنین اهداف ارزشمندی فقط از راه بررسی عوامل و متغیرهای مؤثر در درس و زنگ ورزش مدارس امکان‌پذیر است. در این میان

شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه از جمله این عوامل هستند که بر اساس پژوهش‌هایی که در خارج از کشور انجام شده است، نقش اساسی در پیش‌بینی میزان مشارکت دانش‌آموزان در درس و فعالیت‌های ورزش دارند. با این وجود تاکنون در پژوهشی به این موضوع در رابطه با دانش‌آموزان ایرانی پرداخته نشده است؛ بنابراین هدف از انجام این پژوهش این است که ضمن پر نمودن خلأ پژوهشی در این زمینه به بررسی این سؤال پردازد که آیا شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه قادر به پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه هستند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به نوع مطالعه و روابط بین متغیرها از دسته تحقیقات کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها در زمره تحقیقات توصیفی - همبستگی قرار دارد که به صورت میدانی به اجرا درآمده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم شهر خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ بود. از میان جامعه آماری تعداد ۲۴۰ دانش‌آموز پسر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. بدین ترتیب که ابتدا از میان دو ناحیه آموزشی شهرستان خرم‌آباد، ناحیه ۱ انتخاب، پس از انتخاب این ناحیه از میان مدارس پسرانه ناحیه یادشده به صورت خوشه‌ای تعداد ۶ مدرسه پسرانه انتخاب شد. از میان این مدارس تعداد ۲۴۰ دانش‌آموز از سه پایه تحصیلی (دهم، یازدهم، دوازدهم) به شیوه تصادفی به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای رعایت موازین اخلاقی، از والدین برگه شرکت داوطلبانه فرزندانشان در پژوهش جمع‌آوری شد. برای حفظ هویت افراد پرسشنامه‌ها بدون نام و نام خانوادگی تکمیل شدند. به‌علاوه، شرکت‌کنندگان در هر مرحله‌ای که به ترک پژوهش تمایل داشتند، می‌توانستند از ادامه مشارکت در پژوهش انصراف دهد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد:

پرسشنامه انگیزش شرکت در فعالیت‌های ورزشی - PMQ: پرسشنامه انگیزش شرکت در فعالیت‌های ورزشی توسط جیل و همکاران (۱۹۸۳) ساخته شده است. هدف از این پرسشنامه شناخت عوامل انگیزشی افراد برای شرکت در محیط‌های آموزشی ورزشی است این پرسشنامه متشکل از ۳۰ گویه و هشت خرده‌مقیاس شامل: گروه‌گرایی (سؤالات: ۳، ۱۲، ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۲۸)، گروه‌گرایی (سؤالات: ۸، ۱۸، ۲۲)، آمادگی (سؤالات: ۶، ۱۵، ۲۴)، تخلیه انرژی (سؤالات: ۴، ۵، ۱۳، ۱۶، ۱۹)، عوامل موقعیتی (سؤالات: ۹، ۲۷، ۳۰)، بهبود مهارت (سؤالات: ۱، ۱۰، ۲۳)، دوست‌یابی (سؤالات: ۲، ۱۱، ۲۰، ۲۶) و تفریح و سرگرمی (سؤالات: ۷، ۱۷، ۲۹) است. شیوه پاسخ‌دهی به سؤالات پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت از ۱ (کاملاً غیر مهم است) تا ۵ (کاملاً مهم است) است. روایی این پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان حوزه علوم ورزشی مورد بررسی قرار گرفته و پایایی آن با استفاده از آزمون مجدد ۸۰ درصد گزارش شده است (یاعلی و همکاران، ۱۳۸۸). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۸ بود.

پرسشنامه ادراک از جوّ مدرسه و همکاران (۲۰۱۶): این پرسشنامه در سال ۲۰۱۶ توسط بییر به نام نسخه دانش‌آموز، با ۳۲ گویه و هفت مؤلفه طراحی گردید. مؤلفه‌های پرسشنامه شامل: روابط معلم - شاگرد (۵ ماده)، روابط شاگرد - شاگرد (۵ ماده)، شفاف‌بودن قوانین (۴ ماده)، عادلانه‌بودن قوانین (۴ ماده)، نزاع و درگیری شاگردان در مدرسه (۴ ماده)، امنیت مدرسه (۳ ماده) و مشارکت شاگردان در کل مدرسه (۶ ماده) طراحی شد. پایایی پرسشنامه در پژوهش نظامی و همکاران (۱۳۹۸)، بر روی نوجوانان دختر ایرانی، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۲ به‌دست آمده است. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۴ بود.

پرسشنامه شایستگی هیجانی - اجتماعی: پرسشنامه شایستگی هیجانی - اجتماعی دانش‌آموز زو و جی (۲۰۱۲) که در دانشگاه سنگاپور نرم گردیده است. بر اساس مبانی نظری مدل همکاری یادگیری آموزشگاهی هیجانی - اجتماعی (۲۰۰۸) ساخته شده است. این ابزار دارای ۲۵ سؤال هست. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت طیف ۶ درجه‌ای لیکرت عبارت است از: ۱ (کاملاً مخالفم)، ۲ (مخالفم)، ۳ (تا حدی مخالفم)، ۴ (تا حدی موافقم)، ۵ (موافقم) و ۶ (کاملاً موافقم) است؛ و دارای اعتبار ۰/۸۰ گزارش شده است؛ و روایی صوری آن توسط متخصصان مورد تأیید قرار گرفته است. سازندگان این پرسشنامه طی مطالعات متعدد روایی و اعتبار آن را بارها مورد بررسی و تأیید قرار داده‌اند. نتایج نشان داد که پرسشنامه از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است و ضرایب آلفای کرونباخ در زیر مقیاس‌های آن برای مؤلفه‌های خودآگاهی ۰/۷۲، آگاهی اجتماعی ۰/۷۷، خودمدیریتی ۰/۷۳، مدیریت روابط ۰/۷۱ و تصمیم‌گیری مسئولانه ۰/۷۶ است. پایایی پرسشنامه از طریق بازآزمایی ۰/۸۶ تأیید شد. امامقلی‌وند، کدیور و پاشا شریفی (۱۳۹۷) در پژوهشی پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه کردند که به ترتیب برای عامل خودآگاهی ضریب ۰/۷۸؛ آگاهی اجتماعی ۰/۷۹؛ خودمدیریتی ۰/۸۰؛ مدیریت رابطه ۰/۷۹؛ تصمیم‌گیری مسئولانه ۰/۷۷ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۷ به دست آوردند. در پژوهش حاضر میزان پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۹ بود.

یافته‌های پژوهش

اطلاعات جمعیت‌شناختی نمونه آماری نشان می‌دهد که ۳۷/۵ درصد آزمودنی‌های این پژوهش به تعداد ۹۰ نفر در پایه دهم، ۳۵/۴۱ درصد آزمودنی‌ها به تعداد ۸۵ نفر در پایه یازدهم و ۲۷/۰۸ درصد آزمودنی‌ها به تعداد ۶۵ نفر بودند. در متغیر سن، میانگین سنی ۱۵/۲۱ و انحراف معیار ۱/۶۸ بود. در ادامه به ارائه جدول مربوط به میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در قالب جدول شماره ۱ می‌پردازیم:

جدول شماره ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزه شرکت در فعالیت‌های ورزشی	۲۴۰	۸۷/۴۴	۲۵/۶۸
روابط معلم/شاگرد	۲۴۰	۱۳/۲۲	۲/۷۹
روابط شاگرد/شاگرد	۲۴۰	۱۱/۸۴	۲/۷۵
شفاف بودن قوانین	۲۴۰	۱۲/۰۳	۲/۵۸
عادلان بودن قوانین	۲۴۰	۱۲/۱۶	۲/۴۰
نزاع و درگیری دانش‌آموزان در مدرسه	۲۴۰	۱۱/۱۱	۴/۲۲
امنیت مدرسه	۲۴۰	۱۴/۴۷	۵/۲۸
مشارکت دانش‌آموزان در کل مدرسه	۲۴۰	۱۲/۱۱	۳/۷۶
ادراک از جو مدرسه	۲۴۰	۸۶/۹۷	۱۲/۹۲
خودآگاهی	۲۴۰	۱۴/۲۸	۲/۶۰
آگاهی اجتماعی	۲۴۰	۱۲/۱۵	۳/۷۷
خودمدیریتی	۲۴۰	۱۳/۴۴	۴/۳۶
مدیریت روابط	۲۴۰	۱۴/۲۹	۱۱/۷۷
تصمیم‌گیری مسئولانه	۲۴۰	۱۱/۷۷	۳/۸۸
شایستگی اجتماعی/هیجانی	۲۴۰	۶۵/۹۵	۱۱/۸۰

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌کنید میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش ارائه شده‌اند. به‌منظور انجام تحلیل رگرسیون ابتدا به بررسی پیش‌فرض‌های آزمون شامل، فاصله‌ای یا نسبی بودن متغیرهای پژوهش، نرمال بودن داده‌ها، خطی بودن رابطه بین متغیر مستقل و وابسته پرداخته شد که نتایج حاصل از بررسی پیش‌فرض‌های آماری نشان داد که استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به‌منظور تحلیل داده‌ها بلامانع است. در ادامه به‌منظور بررسی میزان همبستگی بین متغیرهای پژوهش از آزمون ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون استفاده شد که نتایج آن در قالب جدول ۲ ارائه می‌شود:

جدول ۲. ضرایب همبستگی انگیزه مشارکت در فعالیت ورزشی بر اساس ادراک از جوّ مدرسه و شایستگی اجتماعی/ هیجانی

ردیف	متغیر	۱	۲	۳
۱	انگیزه مشارکت در فعالیت ورزشی	۱		
۲	ادراک از جوّ مدرسه	۰/۱۳**	۱	
۳	شایستگی اجتماعی/ هیجانی	۰/۱۶**	۰/۵۴**	۱

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌کنید بین انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و متغیرهای وابسته پژوهش رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ به این معنا در صورتی که دانش‌آموزان دارای ادراک مثبتی از جوّ مدرسه باشند و همچنین شایستگی اجتماعی/ هیجانی مناسبی داشته باشند، انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در آنان نیز افزایش می‌یابد و برعکس. در ادامه به بررسی آزمون مدل رگرسیون داده‌های پژوهش در قالب جدول شماره ۳ می‌پردازیم:

جدول ۳. نتایج مدل رگرسیون انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر اساس ادراک از جوّ مدرسه و شایستگی اجتماعی/ هیجانی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	R	R ²	Sig
رگرسیون	۵۹۹۸/۳۳	۲	۲۹۹۹/۱۶	۴/۶۸	۰/۱۹	۰/۰۳	۰/۰۰۱
باقیمانده	۱۵۱۶۵۸/۹۶	۲۳۷	۶۳۹/۹۱	-	-	-	-
کل	۱۵۷۶۵۷/۲۹	۲۳۹	-	-	-	-	-

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، مقدار Sig کمتر از ۰/۰۵ شده و نشان از معنی‌دار بودن مدل رگرسیون است، یعنی حداقل یکی از متغیرهای پیش‌بین، متغیر ملاک را به طور معنادار پیش‌بینی می‌کند. با توجه به معنادار بودن کل مدل اکنون باید بررسی کرد که کدام یک از ضرایب صفر نیست و یا به عبارت دیگر کدام متغیر یا متغیرها تأثیر معناداری در مدل دارند. به این منظور از آزمون t استفاده شد که نتایج آن در قالب جدول شماره ۴ ارائه می‌شود:

جدول ۴. ضرایب استاندارد، غیراستاندارد و آماره تی متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

sig	T آماره	ضرایب رگرسیون		متغیر پیش‌بین
		استاندارد شده	استاندارد نشده	
۰/۰۰۱	۴/۲۸	۰/۴۳	۲/۹۷	مشارکت دانش‌آموزان در کل مدرسه
۰/۰۰۱	-۲/۷۲	۰-/۶۱	-۱/۶۹	نزاع و درگیری دانش‌آموزان در مدرسه
۰/۰۰۱	۲/۷۸	۰/۱۶	۱/۶۵	خودآگاهی
۰/۰۰۱	۳/۷۸	۰/۲۲	۱/۵۴	آگاهی اجتماعی
۰/۰۰۱	۴/۴۷	۰/۲۷	۱/۳۰	امنیت مدرسه
۰/۰۰۱	۴/۱۹	۰/۲۵	۱/۲۰	مدیریت روابط

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌کنید در مؤلفه‌های مشارکت دانش‌آموزان در کل مدرسه و امنیت مدرسه از متغیر (ادراک از جو مدرسه) به‌صورت مثبت و معنادار توان پیش‌بینی انگیزه شرکت در فعالیت‌های ورزشی را در دانش‌آموزان داشت در مقابل مؤلفه نزاع و درگیری دانش‌آموزان در مدرسه به‌صورت منفی توان پیش‌بینی‌کنندگی انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدرسه را دارد؛ و مؤلفه‌های خودآگاهی، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط از متغیر (شایستگی اجتماعی / هیجانی) نیز به‌صورت مثبت و معنادار قابلیت پیش‌بینی انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر خرم‌آباد را پیش‌بینی می‌کنند.

نتیجه‌گیری و بحث

هدف از اجرای این پژوهش بررسی نقش شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جو مدرسه در پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان در ساعت ورزش مدرسه بود. نتایج به‌دست‌آمده از تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش به‌خوبی نشان داد که بین شایستگی هیجانی - اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که مؤلفه‌های خودآگاهی، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط از متغیر شایستگی اجتماعی / هیجانی، توان پیش‌بینی‌کنندگی انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدرسه را دارند. تاکنون در محدوده پژوهش‌های داخلی، پژوهشی به بررسی این مسئله نپرداخته است. باین حال می‌توان گفت که این نتیجه به‌دست‌آمده همسو با یافته‌های مطالعات خارجی چون: رابطه وانگ و همکاران (۲۰۲۵)، پژوهش گارسیاگینلو همکاران (۲۰۲۵)، شو و همکاران (۲۰۲۴) و برونیکوفسکا و همکاران (۲۰۲۴) است. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان چنین استنباط نمود که ورزش در مدرسه یک فعالیت تیمی و گروهی است که شرکت در آن نیازمند برخورداری از مجموعه توانمندی‌ها و شایستگی‌های هیجانی، شناختی و رفتاری است. از سویی دیگر، شایستگی هیجانی - اجتماعی به‌عنوان یک عامل محافظتی عمل می‌کند و فرصتی را برای پیامدهای رشد مثبت بعدی ایجاد می‌کند. احتمالاً مهارت‌ها و شایستگی‌های هیجانی - اجتماعی به کودکان و جوانان اجازه می‌دهد تا روابط خود را حفظ کنند، در مواجهه با شکست بهبود یابند، احساسات و استرس را تنظیم کنند، به دنبال حضور و مشارکت در فعالیت‌های جمعی باشند، تصمیم‌های مسئولانه بگیرند و گروه‌های همسالان طرفدار اجتماعی (در مقابل منحرف) را شناسایی کنند (یو و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین در تبیین دیگر می‌توان چنین بیان نمود که شایستگی هیجانی اجتماعی دربرگیرنده مهارت‌های کلیدی چون: روابط بین‌فردی، تصمیم‌گیری مسئولانه، خودآگاهی، آگاهی اجتماعی و خودمدیریتی فرد است. زمانی که دانش‌آموز از مجموعه این مهارت‌ها برخوردار است، توانایی همدلی با عوامل مدرسه، شرکت در فعالیت‌های گروهی، رهبری و اتحاد در فعالیت‌های مدرسه، کسب بازخورد سازنده، توانایی تشکیل و حفظ ارتباط سالم با معلم و دانش‌آموزان دیگر، شرکت در فعالیت‌های اجتماعی و تعامل مناسب با افراد مدرسه را به‌خوبی فرامی‌گیرد (پادروند و همکاران، ۲۰۲۴) که نتیجه کسب تمامی این توانایی‌ها و مهارت‌ها انگیزه بیشتر برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی مدرسه است.

در ادامه نتیجه دیگر پژوهش نشان داد که بین ادراک از جو مدرسه با انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که مؤلفه‌های مشارکت دانش‌آموزان در کل مدرسه و امنیت مدرسه از متغیر (ادراک از جو مدرسه) به‌صورت مثبت و معنادار توان پیش‌بینی انگیزه شرکت در فعالیت‌های ورزشی را در دانش‌آموزان دارد، در مقابل مؤلفه نزاع و درگیری دانش‌آموزان در مدرسه به‌صورت منفی توان پیش‌بینی‌کنندگی انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدرسه را دارد. نتیجه به‌دست‌آمده از این یافته پژوهش با یافته‌های دنگ و همکاران (۲۰۲۵)، راکلیف و همکاران (۲۰۲۳)، راجه‌بانداری-تاپا و همکاران (۲۰۲۲)، باد و همکاران (۲۰۱۸) و کیلی و همکاران (۲۰۱۰) همسوست. این نتیجه به‌دست آمده را می‌توان براساس دیدگاه گراتسن و وات (۲۰۱۶) تبیین نمود. براساس دیدگاه آنان جو مدارس عاملی مهم در شکل‌گیری رفتارهای فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان است و ادراک مثبت دانش‌آموزان از این فضا بر تلاش آنان در فعالیت‌های بدنی، تمایل به فعال بودن، میزان فعالیت‌های بدنی در مدرسه و خارج از آن و کسب لذت و نشاط اثری مثبت دارد. همچنین جانسون و همکاران (۲۰۱۷) معتقد

هستند که از بین عوامل شکل‌دهنده جوّ مدارس، معلمان تربیت‌بدنی نقش بسیار مهمی دارند و رفتارهای این معلمان از قبیل دانستن نام دانش‌آموزان، تعامل با دانش‌آموزان، اجتناب از کنار گذاشتن دانش‌آموزان از فعالیت‌های بدنی، تنوع در انجام فعالیت‌های بدنی، تلاش برای مشارکت دادن تمامی دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و تشویق و ترغیب دانش‌آموزان می‌توانند میزان لذت آنها را از انجام فعالیت‌های بدنی افزایش دهند. همچنین، دیگر عوامل جوّ مدرسه نیز مانند نگرش مثبت مدیران مدارس به فعالیت‌های بدنی، کیفیت امکانات و تجهیزات ورزشی، مدت زمان درس تربیت بدنی، توجه به فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی، مشارکت همکلاسی‌ها در فعالیت‌های بدنی و آموزش و یادگیری مهارت‌های حرکتی در فعالیت‌های بدنی می‌توانند بر میزان انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بدنی اثرگذار باشند.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به مقطعی بودن پژوهش، محدود بودن پژوهش به دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم شهر خرم‌آباد و استفاده از ابزارهای خودگزارشی اشاره نمود؛ بنابراین، انجام پژوهش حاضر بر روی دانش‌آموزان دختر دیگر دوره‌های تحصیلی و در شهرهای دیگر و در صورت امکان استفاده از مصاحبه ساختاریافته به جای پرسشنامه پیشنهاد می‌شود. کاربست نتایج این مطالعه می‌تواند برای دبیران ورزش، برنامه‌ریزان نظام آموزش و پرورش راه‌گشا باشد. توصیه می‌گردد؛ برای مجموعه مدیران، معاونان، دبیران، مشاوران مدارس دوره آموزش مبتنی بر شایستگی هیجانی - اجتماعی و آشنایی با جو و یا سازمان مدارس در قالب برگزاری کارگاه‌های آموزشی، سمینار و گردهمایی با راهکارهای افزایش انگیزه مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان در نظر گرفته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که در چارچوب آموزش‌های مدرسه، سرفصل‌های مربوط به شایستگی هیجانی - اجتماعی و ادراک از جوّ مدرسه و مسائل مربوط به آن گنجانده شود و از طرفی مطلوب است مدیران و دبیران با شناسایی دانش‌آموزان با شایستگی هیجانی - اجتماعی پایین و ادراک منفی از جوّ مدرسه و معرفی آنها به مشاوران مدارس، به وضعیت آنها رسیدگی شود.

References

- Ahmed, I., Hamzah, A. B., & Abdullah, M. N. L. Y. B. (2020). Effect of Social and Emotional Learning Approach on Students' Social-Emotional Competence. *International Journal of Instruction*, 13(4), 663-676. <https://doi.org/10.29333/iji.2020.13441a>.
- Antunes, H., Rodrigues, A., Sabino, B., Alves, R., Correia, A. L., & Lopes, H. (2024). The effect of motivation on physical activity among middle and high school students. *Sports*, 12(6), 154. <https://doi.org/10.3390/sports12060154>.
- Bantilan, J. C., Sombilon, E. J. J., Regidor, A. R., Mondoyo, D. P., & Edig, M. M. N. (2024). Impact of transformational leadership and school environment on organizational commitment of teachers. *Journal of Social, Humanity, and Education*, 4(2), 99-116. <https://doi.org/10.35912/jshe.v4i2.1584>.
- Bronikowska, M., Mouratidou, K., Ludwiczak, M., Karamavrou, S., McKeel, C., & Bronikowski, M. (2024). Systematic review on social/moral competence interventions in physical education. *Biomedical Human Kinetics*, 16(1), 55-77. <https://doi.org/10.2478/bhk-2024-0007>.
- Budd, E. L., McQueen, A., Eyler, A. A., Haire-Joshu, D., Auslander, W. F., & Brownson, R. C. (2018). The role of physical activity enjoyment in the pathways from the social and physical environments to physical activity of early adolescent girls. *Preventive Medicine*, 111, 6-13. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2018.02.015>.
- Coll, I., Vallejos, D., & López-Safont, N. (2024). Differences in Physical Activity Levels, Screen Time, and Body Mass Index and Their Associations with Oral Health in Schoolchildren in Mallorca. *Children*, 11(11), 1280. <https://doi.org/10.3390/children11111280>.
- Daily, S. M., Mann, M. J., Kristjansson, A. L., Smith, M. L., & Zullig, K. J. (2019). School climate and academic achievement in middle and high school students. *Journal of school health*, 89(3), 173-180. <https://doi.org/10.1111/josh.12726>.
- Deng, Y., Li, X., Huang, J., Haegele, J. A., Smith, B., Williams, T. L., & Li, C. (2025). School-based factors influencing physical activity participation in children and adolescents with disabilities: A qualitative

- systematic review and meta-synthesis. *Disability and Health Journal*, 18(1), 101707. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2024.101707>.
- Diehl, K., Fuchs, A. K., Rathmann, K., & Hilger-Kolb, J. (2018). Students' motivation for sport activity and participation in university sports: a mixed-methods study. *BioMed research international*, 2018(1), 9524861. <https://doi.org/10.1155/2018/9524861>.
- Fajonyomi, M. G., Adebayo, D. O., & Ogungbade, K. O. (2024). Counselling Strategies for Managing Conflicts Among Adolescents in the School Environment. *Unilorin Journal of Lifelong Education*, 8(special), 132-142. <https://ujlle.org.ng/index.php/ujlle/article/view/349>.
- Farid, A., & Mosleh, S.G. (2024). Testing the Structural Model of Student Bullying Based on Socioemotional Competence with the Mediating Role of Attachment Styles. *The Quarterly Journal of New thoughts on Education*, 20 (3), 7-20. doi: [10.22051/jontoe.2022.40247.3575](https://doi.org/10.22051/jontoe.2022.40247.3575). (Text in Persian)
- García Guillén, M. J., Castillo, A., Galán Arroyo, C., & Rojo Ramos, J. (2025). Group cohesion, motor self-efficacy, and socio-emotional skills in physical education students in a region of Spain: a descriptive study. *Frontiers in Psychology*, 16, 1631231. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1631231>.
- Ge, J., Fu, Q., Zhang, J., An, Z., Liang, X., & Zhou, H. (2025). How does Classroom Justice Contribute to Creativity? The Mediating Effects of Sense of Place and The Moderating Effects of Social-emotional Competence. *Thinking Skills and Creativity*, 101927. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2025.101927>.
- Gonzalvez, C., Bacon, V., & Kearney, C. A. (2023). Systematic and evaluative review of school climate instruments for students, teachers, and parents. *Psychology in the Schools*, 60(6), 1781-1836. <https://doi.org/10.1002/pits.22838>.
- Grasten, A., & Watt, A. (2016). Perceptions of motivational climate, goal orientations, and light- to vigorous-intensity physical activity engagement of a sample of Finnish grade 5 to 9 students. *International Journal of Exercise Science*, 9, 291-305. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/51113>.
- Habyarimana, J. D. D., Tugirumukiza, E., & Zhou, K. (2022). Physical education and sports: A backbone of the entire community in the twenty-first century. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(12), 7296. <https://doi.org/10.3390/ijerph19127296>.
- Honari, H., Khazaei, A., Mahmodi, A., & Kosarepor, M. (2019). Designing the Structural Model of the Effect of Information Quality on Students' Motivation to Participate in Sports: The Mediating Role of Constraints. *New Approaches in Sports Management*, 6 (23), 9-21 URL: <http://ntsmj.issma.ir/article-1-838-fa.html>. (Text in Persian)
- Irajinaghada, R. (2025). Analysis of the Application of Statistical Tests in the Evaluation of Physical Education in Schools. *Quarterly Journal of Modern Education Studies*, 10 (40), 28-45. https://researchbt.cfu.ac.ir/article_3998.html. (Text in Persian)
- Johnson, C. E., Erwin, H. E., Kipp, L., & Beighle, A. (2017). Student perceived motivational climate, enjoyment, and physical activity in middle school physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 36, 398-408. https://uknowledge.uky.edu/edsc_etds/6.
- Kelly, E. B., Parra-Medina, D., Dowda, M., & Conway, T. L. (2010). Correlates of physical activity in black, Hispanic, and white middle school girls. *Journal of Physical Activity and Health*, 7, 184-193. <https://doi.org/10.1123/jpah.7.2.184>.
- Li, S., Tang, Y., & Zheng, Y. (2023). How the home learning environment contributes to children's social-emotional competence: A moderated mediation model. *Frontiers in Psychology*, 14, 1065978. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1065978>.
- Martín-Rodríguez, A., Gostian-Ropotin, L. A., Beltrán-Velasco, A. I., Belando-Pedreño, N., Simón, J. A., López-Mora, C.,... & Clemente-Suárez, V. J. (2024). Sporting mind: the interplay of physical activity and psychological health. *Sports*, 12(1), 37. <https://doi.org/10.3390/sports12010037>.
- Martinsone, B., Supe, I., Stokenberga, I., Damberga, I., Cefai, C., Camilleri, L.,... & Grazzani, I. (2022). Social emotional competence, learning outcomes, emotional and behavioral difficulties of preschool children: parent and teacher evaluations. *Frontiers in psychology*, 12, 760782. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.760782>.
- Maxwell, S., Reynolds, K. J., Lee, E., Subasic, E., & Bromhead, D. (2017). The impact of school climate and school identification on academic achievement: Multilevel modeling with student and teacher Data. *Frontiers in Psychology*, 8, 1-21. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02069>.
- Mohammadi, F., esmaeili, A., Piri, H., & Rajabi shameli, E. (2024). The role of motivating sports participation in the social well-being and social identity of female students of the first secondary school

- of knowledge in rural Jajarm city. *refahj*. 24(93), : 7 doi:10.32598/refahj.24.93.2114.2. (Text in Persian)
- Öktem, T., & Çingöz, Y. E. (2023). The effect of motivation to participate in sports on happiness level in university students. *Education Quarterly Reviews*, 6(1). <https://ssrn.com/abstract=4358566>.
- Padervand, H., Ghadamoor, E., & Mirdrikvand, F. (2024). Investigating the effectiveness of education based on the social-emotional competence model on the sense of belonging to school and academic adjustment of elementary school boys. *Journal of Educational Psychology Studies*, 21 (53), 30-53. <https://doi.org/10.22111/jeps.2024.47356.5612>. (Text in Persian)
- Rajbhandari-Thapa, J., Metzger, I., Ingels, J., Thapa, K., & Chiang, K. (2022). School climate-related determinants of physical activity among high school girls and boys. *Journal of adolescence*, 94(4), 642-655. <https://doi.org/10.1002/jad.12052>.
- Rocliffe, P., O'Keeffe, B., Walsh, L., Stylianou, M., Woodforde, J., Garcia-Gonzalez, L., ... & MacDonncha, C. (2023). The impact of typical school provision of physical education, physical activity and sports on adolescent physical activity behaviors: A systematic literature review. *Adolescent Research Review*, 8(3), 359-385. <https://doi.org/10.1007/s40894-022-00200-w>.
- Shu, J., Chen, Z., Zhong, B., Ding, Z., Tang, S., Sun, Z., ... & Yan, J. (2024). The relationship between physical activity and college students' perceived social support: The mediating role of social-emotional competence and its gender differences. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 34(4), e2835. <https://doi.org/10.1002/casp.2835>.
- Townsend, J., Stone, G. A., Murphy, E., Crowe, B. M., Hawkins, B. L., & Duffy, L. (2020). Examining attitude change following participation in an international adaptive sports training. *Therapeutic Recreation Journal*, 54(3), 276-290. <https://doi.org/10.18666/TRJ-2020-V54-I3-10112>.
- Wang, P., Gao, X., Cui, X., & Shi, C. (2025). Associations between physical exercise and social-emotional competence in primary school children. *Scientific Reports*, 15(1), 19554. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-02871-6>.
- Xu, Y., Wang, I. Y., Chen, J., Sun, J., & Li, J. B. (2024). The associations between early childhood educators' social-emotional competence and a wide range of outcomes: A three-level meta-analysis. *Learning and Individual Differences*, 114, 102521. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2024.102521>.
- Yu, X., Wang, X., Zheng, H., Zhen, X., Shao, M., Wang, H., & Zhou, X. (2023). Academic achievement is more closely associated with student-peer relationships than with student-parent relationships or student-teacher relationships. *Frontiers in Psychology*, 14, 1012701. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1012701>.
- Zare, H., Meraji Saeed, P. S. and Fooladi, F. (2024). The Relationship between Attachment Styles and Empathy: The Mediating Role of Social Problem Solving. *Research in School and Virtual Learning*, 12(1), 33-44. doi: 10.30473/etl.2024.71455.4214

